

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

9ον ΕΤΟΣ - ΑΡΙΘΜ., 188

1 ΜΑΪΟΥ 1978

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

- Μήνυμα τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Δημητρίου ἐπὶ τῷ Ἁγίῳ Πάσχα..... 2
- Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρουμανίας εἰς τὸ Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον..... 4

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΣ

- Διεκκλησιαστικόν συνέδριον εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης..... 11
- Σύντομα νέα 11

ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ

- Ἡ Ὁρθοδοξία ἐναντι τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων : ἀπόψεις τοῦ Ὁρθοδόξου θεολόγου καθηγητοῦ κ. Γ. Μαντζαρίδου.....12

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
ΤΕΛΕΓΡ. ORTHODOXIA-GENÈVE * ΤΕΛ. (022) 58 16 29 * 37, CHEMIN DE CHAMBÉSY, 1292 CHAMBÉSY-GENÈVE, SUISSE

Ἡ "Ἐπίσκεψις" ἐπιδιώκει νὰ ἐνημερώνη τοὺς ἀναγνώστας τῆς περὶ τῆς ζωῆς τῶν Ἐκκλησιῶν. Δεν φέρει εὐθύνην διὰ τὰς ἀπόψεις τὰς ἐκφραζομένας εἰς τὰς δημοσιευμένας εἰδήσεις. Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευσις τοῦ περιεχομένου τοῦ Δελτίου μὲ ἀπλὴν ἐνδειξὴν τῆς προελεύσεως.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

- Μήνυμα τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Δημητρίου
ἐπὶ τῷ Πάσχα.

+ Δ Η Μ Η Τ Ρ Ι Ο Σ

ΕΛΕΩ, ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ Τῷ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ, ΕΛΕΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΘΕΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΙΟΣ

ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥ

Χ ρ ι σ τ ό ς Ἀ ν έ σ τ η !

Ὅπως ὅλοι οἱ ἀπὸ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου, τοῦ πρώτου ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κληθέντος Ἀποστόλου καὶ κηρύξαντος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τὴν Ἀνάστασιν καὶ ἰδρύσαντος τὴν ἀγίαν ταύτην Ἐκκλησίαν, προκιάτοχοι ἡμῶν, καὶ ὁμοῦ μετ' αὐτῶν, ἐν συνεχείᾳ ἀδικαιόπῳ ἀπὸ τοῦ πρώτου μετὰ τὴν Ἀνάστασιν αἰῶνος καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 1978, κηρύττομεν ἡμεῖς, ὁ ταπεινὸς ἐκεῖνων ἀποστολικὸς διάδοχος, ἀπὸ τῆς ἰδίας πόλεως καὶ ἐκ τῆς ἰδίας ἕδρας τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ.

Χ ρ ι σ τ ό ς Ἀ ν έ σ τ η !

Καί, λοιπόν, κηρύττομεν Ἀνάστασιν, διότι ὡς Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ πάντοτε βιοῦμεν τὴν Ἀνάστασιν καὶ βιοῦμεν τὴν Ἀνάστασιν, διότι οὐδέποτε ὑπῆρξαμεν ξένοι πρὸς τὴν Σταύρωσιν.

Δι' ἡμᾶς, τὴν Μεγάλῃν Ἐκκλησίαν, τὸν κήρυκα τῆς Ἀναστάσεως, Σταύρωσις καὶ Ἀνάστασις εἶναι ἀδιαχώριστα.

Ἀκουέτωσαν ταῦτα ἅπαντες ὅσοι τὴν Ἀνάστασιν θεωροῦν πασχάλιον τραγῆν καὶ μόνον, τὸν δὲ βίον τῆς Ἐκκλησίας συνεχῆς ἐόρτιον Πάσχα.

Ὅχι, ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ. Ὁ βίος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ βίος τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἡ μυστική καί εἰς διάστασιν θείας οἰκονομίας θεωρουμένη ζωὴ τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς Ἐκκλησίας Του, πού εἶναι τὸ Σῶμά Του. Εἶναι ἡ ζωὴ ἐν τῷ τάφῳ, πού τριήμερος ἀνίσταται καί εἶναι καί παραμένει ζωή.

Λοιπόν, μὴ παρασέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά, μηδέ δειλιάτω. Πιστεύετε εἰς τὸν Ἀναστάντα Χριστόν καί εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του, εἶναι Ἀνάστασις!

Οἱ σύγχρονοι τοῦ Ἰησοῦ, ὅσοι ἐλογίσαντο Αὐτὸν νεκρὸν, διεψεύσθησαν.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες βασιλείαν καί ἐξουσίαν τοῦ κόσμου τούτου καί συνέχειαν Δαυΐδ ἀπεγοητεύθησαν ἀπὸ τὴν προφύτητα, τὴν θείαν σοφίαν καί τὴν κένωσιν τοῦ Σωτῆρος καί ἐζήτησαν νὰ σώσουν τὸν Σωτῆρα καί ἑαυτοὺς καί τὸν κόσμον. Ὁ δὲ Πιλάτος, ἡ ὑπερδύναμις τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰησοῦ, ἐνίψε τὰς χεῖράς του, ὅπως τὸ πράττει πάντοτε κάθε ὑπερδύναμις, κατὰ τὰ συμφέροντά της. Καί τότε ἀπλῶς ἠρώτησε: " Καί τί ἐστὶν ἀλήθεια; " (Ἰω. 18.38). " Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπη " (Ματθ. 26,63).

Καί ἡ Ἐκκλησία Του ἔχει τὰς στιγμὰς τῆς σιωπῆς της. Διότι δέν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπερβῆ τὸν Κύριόν της. Καί εἶναι πολλάκις ἡ σιωπὴ αὐτῆ ἀπὸ πᾶσαν κραυγὴν πλέον εὐγλωττος μαρτυρία τῆς ἀληθείας. Καί ἡ Ἐκκλησία Του ἀπογοητεύει πολλάκις τὰ κριτήρια τοῦ κόσμου, τῆς ἰσχύος καί τῆς λαμπρότητος.

Καί λοιπόν, καί ἡ Ἐκκλησία Του διαψεύδει τοὺς λογιζομένους αὐτὴν θνήσκουσιν καί νεκρῶν.

Ὅθεν καί ἡμεῖς, κατὰ τὸν πασχάλιον ταῦτον ὄρθρον, ἀπὸ τῆς σιωπῆς καί τῆς περισυλλογῆς ἐξερχόμενοι πρὸς τὴν θέαν τῆς Ἀναστάσεως, ἐν συνεχείᾳ τῶν προκατόχων ἡμῶν, ἐρμηνεύομεν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί ἀγαπητοί καί τέκνα περιπόθητα, τὴν πείραν τῆς Μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας, ὅτι αὕτη εἶναι μετὰ τοῦ Κυρίου της Ἰησοῦ καί συνακολουθεῖ Αὐτῷ ἀπὸ τοῦ μυστικοῦ Δείπνου καί τοῦ Ὁρους τῶν Ἐλαιῶν καί τοῦ Γολγοθᾶ πρὸς τὸν κῆπον Ἰωσήφ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὅτι Χριστῷ συνεσταύρωται καί Χριστῷ συνανίσταται. Ζῆ δὲ οὐκέτι αὕτη, ζῆ δὲ ἐν αὐτῇ Χριστός.

καί, λοιπόν, ἀπό τοῦ ζῶντος Χριστοῦ κηρύττομεν πρὸς ὑμᾶς καί τόν κόσμον ὅλον τήν Ἀνάστασιν Αὐτοῦ. Αὐτό εἶναι ἐπὶ τῷ ἁγίῳ Πάσχα τό εὐαγγέλιον ἡμῶν ἀπό τοῦ συνθρόνου τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου,

Χριστός Ἀνέστη! Εἰρήνην ἡμῶν!

Ἐπίσκεψις Πάσχα τοῦ 1978

+ Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διότιμος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

- Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρουμανίας κ.κ. Ἰουστίνου εἰς τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον.

Ὡς ἀνήγγειλεν εἰς τό προηγούμενον τεύχος της ἡ "Ἐπίσκεψις", μεταξύ 14 καί 17 Ἀπριλίου ἐπραγματοποιήθη ἐπίσημος ἐπίσκεψις τοῦ νέου προκαθημένου τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας Μακ. Πατριάρχου Ρουμανίας κ.κ. Ἰουστίνου εἰς τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, ἡ ἐπίσκεψις αὕτη εἶναι ἡ πρώτη, τήν ὁποίαν πραγματοποιεῖ ὁ νέος Πατριάρχης μετά τήν ἐκλογήν του κατ' Ἰούνιον 1977.

Τόν Μακ. Πατριάρχην Ρουμανίας κ.κ. Ἰουστίνον, μετά τῆς ἕξ Ἀρχιερέων καί λαϊκῶν πολυμελοῦς συνοδείας του, ὑπεδέχθη εἰς τό ἀεροδρόμιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριαρχική Ἀντιπροσωπεῖα ὑπό τόν Σεβ. Μητροπολίτην Γέροντα Χαλκηδόνο κ. Μελίτωνα. Ἐπηκολούθησεν ἐκκλησιαστική ὑποδοχή ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ καί ἐν συνεχείᾳ ἐπίσκεψις εἰς τήν Α.Θ. Παναγιότητα τοῦ τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην.

Οἱ δύο Πατριάρχαι εἶχον ἐπανελημμένας συσκέψεις ἐπὶ τῶν πανορθόδοξων καί διαχριστιανικῶν ζητημάτων, διεξαχθείσας ἐν πνεύματι ἐγκαρδιότητος καί ἐν Χριστῷ ἀγάπης. Τό ἀποκορύφωμα τῆς ἐπισκέψεως ἀπετέλεσεν ἡ συλλειτουργία τῶν δύο Προκαθημένων ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, τήν Κυριακήν, 16ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. Κατ' αὐτήν τήν Α.Θ. Παναγιότητα προσεφώνησεν ἑλληνιστί ὁ Μακ. Πατριάρχης

χης κ. Ἰουστίνος ἀναφερθεῖς εἰς τοὺς μακροχρονίους δεσμούς τῆς Ρουμανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὡς καὶ εἰς τὰς σημερινὰς προοπτικὰς τῶν σχέσεων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Ἀπαντῶν ἡ Α.Θ. Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἶπε τὰ ἀκόλουθα:

" Μοιραιώτατε,

Πάντοτε καὶ ἀδιαλείπτως τὴν συλλειτουργίαν τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ κατὰ τόπον ἐν τῇ πίστει, τῇ ὁμολογίᾳ, τῇ διαικονίᾳ καὶ τῇ μαρτυρίᾳ ἐπιτελοῦντες, σήμερον ἠλετήθημεν παρὰ Κυρίου, χάρις εἰς τὴν εὐλογημένην ταύτην ἔλευσιν Ὑμῶν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Μητέρα Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἵνα συντύχωμεν ἐνώπιος ἐνώπιω καὶ ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θυσιαστηρίου συνιερούργησωμεν τὴν συλλειτουργίαν τοῦ τιμίου Σώματος καὶ τοῦ ἀχράντου Αἵματος Αὐτοῦ καὶ τελειώσωμεν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν κοινωνίαν ἐν τῇ μεταλήψει τῆς θείας Εὐχαριστίας.

Δόξα τῷ Κυρίῳ τῆς Ἐκκλησίας σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ Τριάδι, ἐπὶ τῇ θείᾳ ταύτῃ εὐδοσίᾳ καὶ συγκαταβάσει.

Καὶ ἰδοὺ, μόλις καταλύσαντες καὶ τὰ χεῖλη ὀποσιμίξαντες, ἀνταλλάσσομεν ἐν ἐκκλησίᾳ τὸν ἀσπασμὸν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης καὶ ἀπευθύνομεν τῇ Ὑμετέρᾳ Ἁγιωτάτῃ Μοιραιότητι, τῷ ἀγγέλῳ τῆς κατὰ Ρουμανίαν Ἐκκλησίας, τὸν ἀδελφικὸν καὶ ἐπίσημον λόγον τῆς ὑφ' ἡμῶν ὑποδοχῆς Ὑμῶν : Ὡς εὔ παρέστητε.

Θά ᾔτο κοινοτυπία ἐάν, ἐκφράζοντες τὰ συναπτόχοντα τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην τῆς Κωνσταντινουπόλεως αἰσθήματα ἐπὶ τῇ ὑψηλῇ καὶ τιμίᾳ παρουσίᾳ Ὑμῶν ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἐλέγομεν ὅτι χαίρομεν ἐπὶ τῷ ἱστορικῷ τούτῳ γεγονότι. Διότι, ὑποδεχόμενοι εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο τῆς Ὁρθοδοξίας Κέντρον τὸν Πατριάρχην τῆς Ρουμανίας Ἰουστίνον μετὰ τῆς τιμίας συνοδείας Αὐτοῦ, ὑποδεχόμεθα ἐν τῷ πολυσεβάστῳ προσώπῳ Αὐτοῦ τὴν ὅλην Ἁγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ρουμανίας καὶ ἐπιμαρτυροῦντες σήμερον τὴν πρὸς τὴν Ὑμετέραν γεραρὰν Μοιραιότητα βαθυτάτην ἀγάπην καὶ τιμὴν ἡμῶν, ἐπικτείνομεν ταύτην πρὸς ἅπαντα τὸν εὐγενῆ Ρουμανικὸν λαὸν καὶ τοῦτο, πάλιν, διὰ δύο λόγους :

Διότι οἱ δεσμοί τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τῶν Πατριαρχῶν τῆς πόλεως ταύτης δέν περιορίζονται πρὸς τοὺς Προκαθημένους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας καί πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην, ἀλλὰ, ἀπὸ ἱστορικῆς μὲν καταβολῆς καί ὑπερξικῆς ἄχρι τῆς σήμερον συνεχείας, ἐπεκτείνονται πρὸς ὅτιαν τὸ εὐγενὲς Γένος τῶν Ρουμάνων, ἀλλὰ καί διότι γνωρίζομεν, ὅτι ἡ Ἐμετέρα Μακαριότης, ἡ ὁποία ἐπαξίως ἔναγχος μόλις ἐκλήθη εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ρουμανίας, ὁ ἀπὸ Μολδαβίας καί Σουτσιάβας Πατριάρχης Ἰουστίνος, δέν εἶναι μόνον θεοπρόβλητος ἀλλὰ καί λαοπρόβλητος, προσωποποίησις καί ἔκφρασις οὐ μόνον τῆς Ὁρθοδόξου εὐσεβείας καί ἐκκλησιαστικότητος, ἀλλὰ καί γενικώτερον τῆς εὐγενείας, τοῦ πολιτισμοῦ καί τοῦ ἐξισορροπημένου καί οἰκοδομητικοῦ πνεύματος τοῦ Ρουμανικοῦ Ἔθνους.

Ὅθεν, ἐπέκεινα τῆς φυσιολογικῆς χαρᾶς καί ἀγάπης καί τιμῆς, συγκίνησις ἀπεριόριστος διακατέχει ἡμᾶς ὑποδεχόμενον καί χαιρετίζοντα ἐξ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου Ἰγῆς, τὸν ἄξιον Καθηγούμενον καί Πρωθιεράρχην τῆς κατὰ Ρουμανίαν Ἐκκλησίας.

Μακαριώτατε,

Ἡ Ἐμετέρα εὐτυχὴς ἐπίσκεψις πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, γιγνομένη ὡς πρώτη ἔξοδος ἐκ Ρουμανίας καί ἐπικοινωνία, μετὰ τὴν ἀνάρρησιν Ἰγῶν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, ἀποτελεῖ ἔνδειξιν ὄχι μόνον ἐκκλησιολογικὴν τῆς παρὰ τῇ Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ρουμανίας βαθείας συνειδητέως τῆς ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ ὑφισταμένης συντεταγμένης ἱεραρχικῆς δομῆς καί ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, ἀλλὰ καί τῶν ὅλων ἰδιαιτέρων δεσμῶν, οἱ ὁποῖοι διὰ μέσου τῶν αἰώνων καί εἰς κοινούς ἱεροὺς ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως καί παραδόσεως ἐσαυρηλατήθησαν μετὰ τῶν Παραδουναβείων Χωρῶν, τῶν ἀποτελουσῶν τὴν ἐνότητα τῆς Ρουμανίας, καί τῆς Ἐκκλησίας ταύτης τῆς Βασιλίδος.

Καί διὰ νὰ μὴ ἀνατρέξωμεν σήμερον καί ἐπεκταθῶμεν εἰς τὸ ἀπώτερον τοῦτο καί τοῖς πᾶσι γνωστὸν ἱστορικὸν τῶν ἰδιαιτέρων τούτων δεσμῶν παρελθόν, περιοριζόμεθα εἰς τὸ νὰ μνησθῶμεν σήμερον ἐνταῦθα, λίαν δέ εὐκαίρως, τῶν πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Πατριαρχικοῦ θεσμοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ρουμανίας εὐλογημένων ἐπισκέψεων τῶν δύο ἐπιφανῶν προκατόχων Ἰγῶν, τῶν μακαριστῶν Πατριαρχῶν Μύρωνος καί Ἰουστινιανοῦ. Καί ἔρχεσθε σήμερον Ἰμεῖς, Μακαριώτατε, ἄριστος φορεὺς τῆς Ρουμανικῆς Ὁρθοδόξου παραδόσεως, ἀλλὰ καί ἱκανὸς ἐρμηνευτὴς τῆς οὐσίας καί τοῦ πνεύματος τῆς ἐκκλησιαστικῆς καί γε-

νικώτερον τῆς ἱστορίας, νά συνεχίσητε τήν ἱστορίαν, ὄχι ὅμως μόνον διὰ νά ἐπιβεβαιώσητε τήν ἱστορίαν, ἀλλά καί νά τήν ἐμπλουτίσητε διὰ τῆς ἀναγραφῆς εἰς αὐτήν νέας σελίδος κατὰ τὰς ἐπιταγὰς τῶν ἀναγιγῶν τοῦ συγχρόνου κόσμου καί τῶν ἐπιβεβλημένων ὑποχρεώσεων ἔναντι αὐτοῦ τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἀπό τῆς ἀπόψεως ταύτης ἡ ἐπίσκεψις Ὑμῶν ἐνταῦθα καί ἡ ἐκ τοῦ ἐγγύς κοινωνία τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἡμῶν ἀποτελοῦν ὄχι μόνον ἓνα κρῖνον πολύτιμον καί σπουδαῖον εἰς τήν χρυσῆν ὄλυσιν τήν συνδέουσαν αὐτάς, ἀλλά συγχρόνως καί μαρτυρίαν περί τῆς ἀπαρσιστικότητος ἡμῶν ὅπως ὁμοῦ ὁδεύσαμεν τήν ὁδόν τοῦ Κυρίου ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ καί ἐπ'ἀγαθῶ αὐτῆς, ἀπ'αὐτῆς δέ καί ἐν τῇ ὅλῃ Χριστιανοσύνῃ καί ἐν τῇ ὅλῃ ἀνθρωπότητι, ἀφορῶντες πάντοτε εἰς τόν τῆς πίστεως ἀρχηγόν καί τελειωτήν Ἰησοῦν καί εἰς τήν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὑπέρ οὗ Ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἐγένετο καί ἔπαθε καί ἐσταυρώθη καί ἀνέστη τριήμερος.

Ὅτε πρό δεκαετίας ὁ ἀοίδιμος προπάτοχος ἡμῶν Πατριάρχης Ἀθηναγόρας ὁ Α' ὑπεδέχετο ἐν τῷ αὐτῷ ἱερῷ χώρῳ τόν μακαριστόν προπάτοχον Ὑμῶν Πατριάρχην Ἰουστινιανόν, ἑορτολογικῶς ἐπέλαμπε τό πασχάλιον φῶς καί συνεάρταζον τήν ἀγίαν καί μεγάλην ἑορτήν τῆς Ἀναστάσεως. Σήμερον ἡμεῖς συναντάμεθα, καίτοι μυστηριακῶς καί βιωματικῶς πάντοτε ἐν τῷ Ἀναστάντι Κυρίῳ ὅμως ἑορτολογικῶς τῇ Ε' ταύτῃ Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν, ἥτοι συνοδεύοντες τόν Κύριον μετὰ Ἰακώβου καί Ἰωάννου εἰς τήν ὁδόν πρός Ἱερουσαλήμ, πρός τό ἐκοῦσιον Πάθος καί τήν Ἀνάστασιν, ἥτοι, πάλιν, ἐν τῇ προσδοκίᾳ τῆς Ἀναστάσεως.

Ἐν τῇ ἑορτολογικῇ ταύτῃ ἐναλλαγῇ προσδοκίας τῆς Ἀναστάσεως καί ἑορτασμοῦ τῆς Ἀναστάσεως ὑπάρχει ἡ ἔκφρασις τῶν καταστάσεων τοῦ ἐξ αὐτῶν συνθέτου ἀναστασίμου βίου τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Τήν Ἀνάστασιν, καίτοι μή ἑορτάζοντες, ὅμως πάντοτε καί συνεχῶς βιοῦντες, δέν λησμονοῦμεν τόν Σταυρόν, οὐδέ ἀποδυσπετοῦμεν πρός τό Πάθος. Ἐντεῦθεν καί ἡ ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ καί ἡ ἐν τῇ ἱστορικῇ διαδρομῇ καί ἐμπειρίᾳ αὐτῆς βίωσις τοῦ παραδόξου τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἥτοι τῆς συνυπάρξεως Σταυροῦ καί Ἀναστάσεως. Ἀλλά ἐντεῦθεν καί τό ἕτερον γεγονός, ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, εἴτε κατὰ τόπον, ἐκφράζουσα τήν καθολικότητα αὐτῆς, εἴτε ἐν συνόλῳ, ἐπιμαρτυροῦσα ταύτην, ἔχει τήν κατὰ χάριν Κυρίου ἱκανότητα νά

θεωρῆ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ θέσιν αὐτῆς, οὐχὶ κατὰ τὰ κριτήρια τοῦ κόσμου καὶ τοῦ αἰῶνος τούτου, ἀλλὰ κατὰ τὰ θεῖα κριτήρια, καὶ οὐχὶ νὰ ἐξαρτῆ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἀληθοῦς προσώπου αὐτῆς ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν κόσμον ἰσχύος καὶ λαμπρότητος, ἀλλὰ νὰ ἐπιβεβαιωθῇ αὐτὴν, ἀπ' αὐτῶν τούτων τῶν πραγμάτων, ἰσχύουσα ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι αὐτὴν Χριστῷ καὶ τελειοῦσα τὴν δύναμιν Αὐτοῦ ἐν ἀσθενείᾳ.

Ὡς ἐκ τούτου καὶ τὸ ἐν τῷ ἱστορικῷ βίῳ τῆς Ὁρθοδοξίας μέχρι τῆς ὑστάτης ταύτης στιγμῆς ἐπαναλαμβανόμενον θαῦμα τοῦ μεταξὺ Σταυροῦ καὶ Ἀναστάσεως Σώματος τοῦ Χριστοῦ, τοῦ νεκροῦ ὑπὸ τινων λογιζομένου, καὶ ἰδοῦ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνισταμένου.

Τὸ θαῦμα τοῦτο ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου παραλαβόντες διὰ τῶν Ἀποστόλων, διαρκῶς προσάγομεν τῷ ἐκκοσμιευμένῳ κόσμῳ τὴν ἀποστολικὴν τοῦ Παύλου ἐν πράγμασι μαρτυρίαν, ὅτι ἐνῶ οἱ ἄλλοι, οἱ ἔξω, βλέπουσιν ἡμᾶς ὡς θνήσκοντας, ὅμως ἡμεῖς ὑπάρχομεν "ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοῦ ζῶμεν" (Β' Κορ. ς' 9).

Τί ἄλλο εἰμὴ μία ἔκφρασις σπουδαία, ὅτι ὡς Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, παρ' ὅλας τὰς κατὰ τύπους περιπετείας αὐτῆς, ὑπάρχομεν καὶ ζῶμεν, εἶναι ἡ συνάντησις ἡμῶν αὕτη σήμερον ἐνταῦθα ; Καὶ ὄχι μόνον μαρτυρία ὑπάρξεως καὶ ζωῆς ἡμῶν τούτων ὡς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας εἶναι ἡ συνάντησις ἡμῶν αὕτη, ἀλλ' ἀντιπροσωπεύει συγχρόνως καὶ τι πλεόν τούτων, δηλαδή ἀποτελεῖ μίαν ἐπί πλεόν μαρτυρίαν, ὅτι ὄχι μόνον ὑπάρχομεν καὶ ζῶμεν, ὄχι δέ μόνον δι' ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους οἱ Ὁρθόδοξοι, ἀλλ' ὅτι κατὰ τὴν κρίσιμον ταύτην στιγμὴν τῆς παγκοσμίου πορείας τῆς ἀνθρωπότητος ἐν μέσῳ τοῦ παρόντος καὶ ἐν τῇ ἐτοιμασίᾳ τοῦ μέλλοντος, εὐρισκόμεθα εἰς τὸ ἐπίκεντρον τῶν πνευματικῶν καὶ ἰδεολογικῶν ζυμώσεων καὶ ἀνακατατάξεων τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ὡς Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀποτελοῦμεν παράγοντα οὐσιώδη καὶ ρυθμιστικόν τόσον εἰς τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην ὑπόθεσιν τῆς Χριστιανικῆς ἐνότητος, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἄλλην εὐρυτέραν ὑπόθεσιν τῆς νοσταλγίας τῶν λαῶν τῆς γῆς διὰ καταλλαγὴν καὶ εἰρήνην.

Μακαριώτατε,

Ἐπὶ τοιούτων σκέψεων διακατεχόμενοι καὶ ἐν τῇ πεποιθήσει, ὅτι αἱ σκέψεις αὗται ἐρμηνεύουσι τὸ φρόνημα καὶ τὴν διάθεσιν τῆς Ὁρθοδοξίας, χαιρετίζομεν σήμερον τὴν εὐλογημένην παρουσίαν Ἑμῶν ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. Παρουσίαν οὐχὶ ἐθιμοτυπικὴν ἐνός Ὁρθόδοξου Πατριάρχου πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' οὐσιαστικὴν, δηλαδή τὴν παρουσίαν ἐνός Ὁρθόδοξου Πατριάρχου τῆς Ρουμανίας, ἀνεγνωρισμένου ἤδη δι' Ὁρθόδοξως καὶ διαχριστιανικῶς ὡς φορέως τοῦ πνεύματος τούτου,

ὡς ἐργάτου ἀκαταπονήτου καί ἱκανοῦ τῶν ὑψηλῶν ἰδεωδῶν τῆς πανορθόδοξου ἐνότητος, τῆς παγχριστιανικῆς καταλλαγῆς καί ἐνότητος καί τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου.

Ὅθεν πολλαπλῶς εὐχαριστοῦμεν τῇ Ἑμετέρῃ Μαιαριότητι ἐπὶ τῇ ἀγίᾳ ταύτῃ ἐπισκέψει Αὐτῆς,

Ὁ ἀοίδιμος προκάτοχος ἡμῶν, κατακλείων τὴν προσφώνησιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἑμέτερον ἀοίδιμον προκάτοχον, εἶχεν εἶπει :

"Χριστὸς Ἀνέστη!"

Ἡμεῖς, κατακλείοντες τὴν ὁμιλίαν ταύτην, λέγομεν πρὸς Ἑμᾶς ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ τούτου Θρόνου καί ἐν τῷ Ἀναστάντι Κυρίῳ : "Ἀναστήτω ὁ Θεός", "Ἀνάστα ὁ Θεός καί κρῖνον τὴν γῆν". Ἀμήν.

Καλῶς ἤλθατε, ἀδελφέ ἅγιε. "

Κατακλείοντες, παραθέτομεν τὸ κείμενον τῆς προπόσεως τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κατὰ τὸ ἐπίσημον ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Γεῦμα πρὸς τιμὴν τῆς Α.Μ. τοῦ Πατριάρχου Ρουμανίας τῇ 16ῃ Ἀπριλίου 1978.

"Μαιαριώτατε,

Ἡ ἀδελφικὴ αὕτη συνεστίασις μετὰ τὴν θεϊαν λειτουργίαν ἔρχεται νὰ συμπληρώσῃ τὸ κλῖμα τῆς ἀγάπης, ἐντὸς τοῦ ὁποίου πραγματοποιεῖται ἡ εὐλογημένη αὕτη συνάντησις ἡμῶν, τὸ γεγονός δέ ὅτι εἰς τὴν τράπεζαν ταύτην τῆς ἀγάπης καί τῆς εἰρήνης παρακάθηνται ὁ ἐμπρόσωπος τῆς ἐντίμου Κυβερνήσεως ἡμῶν Ἐξοχώτατος Νομάρχης τῆς πόλεως ταύτης κ. **INȘTEȚ TEKIN** καί ὁ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ διπλωματικὸς ἐμπρόσωπος τοῦ Ρουμανικοῦ Κράτους Ἐντιμ. κ. **MIRON SAVA**, ὅχι μόνον ἐπαυξάνει τὴν χαρὰν ἡμῶν, ἀλλὰ καί ὑποδηλοῖ τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν ὡς Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχομεν ἐν σχέσει πρὸς τὸν κόσμον καί τὰς ἀρχὰς καί τὰς ἐξουσίας, ἀκολουθοῦντες τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ "τά τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καί τά τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ".

Συμφώνως πρὸς τὴν ἀρχὴν ταύτην τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὡς Ἐκκλησία θεωροῦμεν ἐπόμενον νὰ προσφέρωμεν εἰς τὸ Κράτος πᾶν τὸ ὀφειλόμενον καί

νά συνεργαζώμεθα μετ'αυτοῦ διὰ τὴν εὐημερίαν τῆς ὀλότητος καὶ τὴν ἑσωτερικὴν καὶ ἑξωτερικὴν εἰρήνην.

Ἐκ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἐπιθυμοῦμεν καὶ ἐργαζώμεθα ὥστε νά εἴμεθα ὡς Ἐκκλησία, μακρὰν παντός φανατισμοῦ, ἐν συνυπόρξει μετὰ τῶν ἄλλων συμβιούντων μετ'ἡμῶν δογμάτων καὶ θρησκειῶν, παράγων καλῆς συνεννοήσεως, οἰκοδομητικὸς καὶ εἰρηνοποιὸς, ἀξιοῦντες μόνον τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως, τὴν ἔσσην μεταχειρίσιν, τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἀσκήσεως τῶν θρησκευτικῶν ἡμῶν καθηκόντων καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων.

Διό. τοῦτο καὶ ὡς Ἐκκλησία καὶ ὡς ἄνθρωποι τῆς θρησκείας δέν εἰσερχόμεθα εἰς τὴν πολιτικὴν. Ἄφινόμεν τὴν πολιτικὴν εἰς τοὺς ὑπευθύνους πολιτικούς ἄνδρας καὶ συγκεντρώνομεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὸ νά δώσωμεν τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Παρῆλθεν ἄλλωστε ἡ ἐποχὴ ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι τῆς θρησκείας ἠσχολοῦντο μὲ τὴν πολιτικὴν. Τὸ τοιοῦτον εἶναι σήμερον ἐπικίνδυνος ἀναχρονισμός.

Ὡς ἐκ τούτου καταδικάζομεν συγχρόνως τόσο τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς θρησκείας ἀπὸ μέρους τῶν πολιτικῶν, ὅσον καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς θρησκείας πάλιν ἀπὸ μέρους τῶν ἀνθρώπων τῆς θρησκείας χάριν τῆς πολιτικῆς.

Εὐτυχῶς, Μακαριώτατε, τόσο τὸ Οἰκουμενικὸν ἡμῶν Πατριαρχεῖον, ὅσον καὶ τὸ ὑπὸ τὴν Ἑμετέραν ἡγεσίαν Πατριαρχεῖον τῆς Ρουμανίας, ἐκτελοῦντα τὴν θρησκευτικὴν ἀποστολὴν των μέσα εἰς τὰ νόμιμα πλαίσια τῶν κρατῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων διαβιοῦν, εὐρίσκονται μακρὰν τῆς θρησκευτικοπολιτικῆς συγχύσεως καὶ προσπαθοῦν νά ἐκπληρώσουν τὴν ὑψίστην ἀποστολὴν ἐπὶ τῆς γῆς, νά συνδέσουν τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν συνάνθρωπόν του.

Εἶθε ἡ συνάντησις ἡμῶν αὕτη νά ἀποβῆ ὑπηρεσία εἰς τὸν ὑψηλὸν καὶ ἱερόν τοῦτον σκοπὸν καὶ νά ὑποβοηθήσῃ ὄχι μόνον τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην καὶ ἐνότητα, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον τὴν συναδέλφωσιν μετὰ τῶν λαῶν, ὥστε ἀγάπη καὶ εἰρήνη νά ἐπικρατήσουν ἐπὶ τῆς γῆς.

Μέ τοιαύτας σκέψεις ἐπιστραγίζομεν τὴν συνεστίασιν ἡμῶν ταύτην καὶ ὑποῦμεν τὸ κύπελλον ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ μακροημερεύσεως τῆς Ἑμετέρας Μακαριότητος, ὑπὲρ τῆς συνεχοῦς ἀνθήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας καὶ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς φιλίας τῶν λαῶν τῶν Χαρῶν ἡμῶν, τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ρουμανίας ".

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΣ

- Διεκκλησιαστικόν συνέδριον εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης.

Ἀπό 8 - 15 Ἀπριλίου ἐπραγματοποιήθη εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης, συνεργασθεῖσαν πρὸς τοῦτο μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, διεκκλησιαστικόν συνέδριον ἔχον ὡς θέμα τήν "λατρευτικὴν ζωὴν εἰς τήν σύγχρονον ἐνορίαν". Ἔλαβον μέρος ὀρθόδοξοι, ρωθολικοὶ καὶ προτεστάνται, θεολόγοι ἐλθόντες ἀπὸ διαφόρους χώρας, καὶ οἱ ὅποιοι συνέκριναν τὰς παραδόσεις τῶν Ἐκκλησιῶν των ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ ἀνεζήτησαν τὴν ἀύθεντικὴν χριστιανικὴν παράδοσιν ὡς ἀπαντᾶ αὕτη εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν. Ἐθίγη ἐπίσης τὸ θέμα τοῦ κοινοῦ ὑφ'ἀπάντων τῶν Χριστιανῶν ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα καὶ ἐξεφράσθη ἡ ἐπιθυμία ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ διαδικασία διὰ τὴν ἐπίλυσιν τούτου.

- Σύντομα νέα.

- Τὴν Πέμπτην, 20 Ἀπριλίου εἰς τὸν Ἱ. Ναόν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου τοῦ Ὁρθοδόξου Κέντρου τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν Σαμπεζύ Γενεύης, ἐδόθη συναυλία ὑπὸ χορφδίας Βυζαντινῆς μουσικῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Λυκούργου Ἀγγελοπούλου. Κατὰ ταύτην ἐψάλησαν Ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι τῆς Μ. Ἑβδομάδος. Τὴν συναυλίαν παρηκολούθησε μέγας ἀριθμὸς πιστῶν ἐκ τῶν ὀρθοδόξων ἐνοριῶν τῆς Γενεύης, ἀντιπρόσωποι καὶ μέλη τῶν ἄλλων χριστιανικῶν κοινοτήτων, ὡς καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως. Τὴν ὅλην ἐκδήλωσιν ἐπρολόγησεν ὁ Καθηγητὴς - Μουσικολόγος κ. Samuel Baud-Bovy.

- Τὴν 9 Ἀπριλίου ἐτελέσθησαν εἰς Στουτγάρδην τὰ ἐγκαίνια τοῦ πρώτου ἑλληνορθόδοξου Ναοῦ Νοτίου Γερμανίας. Διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ναοῦ συνεισέφεραν τόσον ἡ τοπικὴ ὀρθόδοξος κοινότης "Πέτρος καὶ Παῦλος" ὅσον καὶ αἱ Ἐκκλησίαι Ρωθολικὴ καὶ Εὐαγγελικὴ. Τῆς τελετῆς τῶν ἐγκαίνιων προέστη ὁ σεβ. Μητροπολίτης Γερμανίας κ. Εἰρηναῖος, εἰς ταύτην δὲ παρέστησαν καὶ οἱ Ἐπίσκοποι Class (εὐαγγ.) καὶ Kuhnle (ρωθολ.) . Ὡς εἶπεν ὁ θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀρίστης κ. Βασίλειος, ἐδρεύων ἀπὸ διετίας ἤδη εἰς Στουτγάρδην, ὁ ἐγκαίνιαζόμενος ναὸς φιλοδοξεῖ νὰ εἶναι ὄχι μόνον ὁ τόπος τῆς θ. Λειτουργίας, ἀλλὰ, ἐπὶ πλέον, καὶ τό σημεῖον συναντήσεως καὶ στενοτέρας ἐπαφῆς τῶν Ὀρθόδοξων τῆς περιοχῆς, οἱ ὅποιοι σήμερον αἰσθάνονται ξένοι καὶ ἀπομονωμένοι.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ

- Ἡ Ὀρθοδοξία ἐναντι τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων : ἀπόψεις τοῦ Ὀρθόδοξου θεολόγου καθηγητοῦ κ. Γ. Μαντζαρίδου.

Τὸ δελτίον "Church Alert", ὄργανον τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν Κοινωνίαν, τὴν Ἀνάπτυξιν καὶ τὴν Εἰρήνην (SODEPAX) τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, δημοσιεύει εἰς τὸ πρῶτον τεῦχος αὐτοῦ, τοῦ ἔτους 1978 σειρὰν εἰσηγήσεων καὶ τοῦ θέματος : "Ἡ κοινωνικὴ σκέψις τῶν Ἐκκλησιῶν" (Β' μέρος). Αἱ εἰσηγήσεις ἀνεγνώσθησαν εἰς τὸ Συμπόσιον, τὸ ὁποῖον ἐπραγματοποιήθη κατ' Ἰούλιον 1977 εἰς Rocca di Papa τῆς Ἰταλίας. Κατωτέρω ἀναδημοσιεύομεν ἀποσπάσματα τῆς εἰσηγήσεως τοῦ Ὀρθόδοξου θεολόγου, καθηγητοῦ τῆς Χριστιανικῆς Ἠθικῆς καὶ Κοινωνιολογίας εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κ. Γεωργίου Μαντζαρίδου.

".. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δέν προτείνει, οὔτε καὶ εὐνοεῖ, ἓνα χωριστὸν σύστημα ἀφορῶν εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν. Ἡ καλουμένη κοινωνικὴ ἠθικὴ τοῦ Προτεσταντισμοῦ καὶ ἡ κοινωνικὴ θεωρία τοῦ Ρωμαϊκοῦ Καθολικισμοῦ οὐδέν τὸ παράλληλον ἔχουν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον θεολογίαν. Νομίζω ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο δέν ὀφείλεται εἰς ἐξωτερικά ἢ τεχνικά αἷτια ἀλλ' εἰς ὠρισμένην τάξιν ἰδεῶν ὀργανικῶς συνδεδεμένων μεταξύ των. Ἡ Ὀρθοδοξία δέν ἔχει ἓνα χωριστὸν σύστημα ἠθικῆς ἢ κοινωνικῆς ζωῆς τῶν πιστῶν, διὰ τὸν λόγον ὅτι τοῦτο θὰ ὠδήγει ἀναποφεύκτως εἰς πλήρη ἀποξένωσιν τούτων. Τὸ μόνον σύστημα, τὸ ὁποῖον κατέχει, ἀναφέρεται εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος ἐνεσαρκώθη εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ. Τὸ σύστημα τοῦτο ἴσταται αὐτοανααιρούμενον (καταφατικὴ καὶ ἀποφατικὴ θεολογία) καὶ στερεοῦμενον ἐν τῇ ἐμπειρίᾳ τῶν ἁγίων (μυστικὴ θεολογία). Δέν δυνάμεθα ἐπομένως νὰ φθάσωμεν εἰς μίαν συνεπῆ ἀντίληψιν τῆς κοινωνικῆς μας τοποθετήσεως, ἐφ' ὅσον δέν ὑπερβῶμεν τὴν κοινωνικὴν διαλεκτικὴν τοῦ

κόσμου, ἡ ὁποία μᾶς παρασύρει, καί νά εὐρωμεν, πέραν αὐτῆς, μίαν σύνθεσιν πνευματικήν : τήν χριστολογικήν καί τριαδολογικήν σύνθεσιν. Δέν εἶναι τυχαῖον ὅτι διά τῶν δογμάτων τούτων ὁ Χριστιανισμός ὑπερέβη τάς δύο θεμελιώδεις ἀρχάς τῆς κλασσικῆς λογικῆς : τήν ἀρχήν τῆς ταυτότητος καί τήν ἀρχήν τῆς ἀντιφάσεως. Διότι ὁ Χριστός εἶναι τόσον ἄνθρωπος ὅσον καί θεός. Καί ὁ θεός εἶναι τόσον εἷς ὅσον καί τρεῖς...

... Ἀποτελεῖ ἓνα χαρακτηριστικόν γεγονός ὅτι ὁ Χριστιανισμός ἐπραγματοποίησε τάς μεγαλυτέρας ἀλλαγάς, τάς ὁποίας ἐπέφεραν εἰς τήν ἱστορίαν, ὄχι διά τοῦ τρόπου τῆς κατὰ μέτωπον ἀντιμετωπίσεως ὠρισμένων κοινωνικῶν καταστάσεων, ἀλλά ὑποβάλλων αὐτάς εἰς τό φῶς τῆς πίστεως καί οὕτω μεταμορφῶν αὐτάς. Μία κατὰ μέτωπον ἀντιμετώπισις τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος ὀδηγεῖ εἰς τήν ἀνύψωσιν ταύτης εἰς ἀπόλυτον ἀρχήν, ἥτοι εἰς εἶδωλον. Μέ ἄλλας λέξεις, μία κατὰ μέτωπον ἀντιμετώπισις δέν δύναται συγχρόνως νά εἶναι καί μία χριστιανική ἀντιμετώπισις...

...Εἰδικώτερον, ἵνα αἱ διαπροσωπικαί καί κοινωνικαί θέσεις τῶν πιστῶν εἶναι πραγματικά χριστιανικαί, θά πρέπει νά εἶναι τριαδικαί. Ἡ λέξις "τριαδικαί" ἔχει, εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν, δύο σημασίας : πρῶτον, σημαίνει τήν σχέσιν μέ τόν τρίτον παράγοντα ἐκτός καί ἐπέκεινα τῶν διμερῶν σχέσεων ὑποκειμένου καί ἀντικειμένου, τόν παράγοντα δηλαδή ὁ ὁποῖος προσδιορίζει τάς σχέσεις ταύτας, καί, δεύτερον, τήν ἀντανάκλασιν τῶν σχέσεων τῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος εἰς τάς σχέσεις τās ἀνθρωπίνας...

Ἄς ἐξετάσωμεν τώρα, ὑπό τό φῶς τῶν ἀληθειῶν αὐτῶν, τά προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας :

1. Δέν μᾶς εἶναι δυνατόν νά βοηθήσωμεν ἀληθινά εἰς τήν ἀνάπτυξιν τοῦ κόσμου ἐκκινουντες ἀπό ἓνα συναίσθημα αὐταρκειᾶς καί βεβαιότητος ὡς πρός ὅ,τι ἀφορᾷ ἡμᾶς καί τήν ἰδικήν μας ἀνάπτυξιν. Ἦδη ἡ διακρίσις τοῦ κόσμου εἰς ἀνεπτυγμένον καί ὑπανάπτυκτον ὡς καί οἱ σιοποί, οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκονται ἐπί τῆ βάσει τῆς διακρίσεως ταύτης, εἶναι, ἀπό χριστιανικῆς ἐπόψεως, ἐξαιρετικά ἀμβολοί, ἂν μή ἀπαράδεκτοι. Οὐδεῖς, βεβαίως, θέτει ὑπό ἀμφισβήτησιν τήν ὑποχρέωσιν τῶν πλουσίων καί τεχνολογικῶς ἀνεπτυγμένων λαῶν νά προσφέρουν τήν βοήθειάν των εἰς τοὺς λαούς πού ζοῦν ἐκ τῆς γεωργίας... Τό γεγονός, ἐν τούτοις, ὅτι αἱ χῶραι αἱ καλούμεναι "ἀνεπτυγμέναι", ἐκεῖναι δηλαδή αἱ ὁποῖαι ἔλυσαν τά προβλήματα τῆς πείνης, τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ κλπ., δέν ἔφεραν καί τήν λύσιν εἰς τό ἀνθρώπινον δράμα, δέν μᾶς ἐπιτρέπει νά βοηθήσωμεν χωρίς ὠριμον σκέψιν εἰς τό θράμβον αὐτοῦ τοῦ εἴδους τῆς ἀναπτύξεως. Ὅταν μάλιστα συμβαίη ὥστε αὕτη νά συνδέεται μέ πολιτικούς μᾶλλον ἢ ἀνθρωπιστικούς στόχους, εἶναι προφανές ὅτι δέν πρόκειται εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν κατ'οὐδένα λόγον περί χριστιανικῆς διακονίας καί θυσίας...

2. Τό πρόβλημα τῶν φυλετικῶν διακρίσεων καί, γενικώτερον, πάσης διακρίσεως, πολιτικῆς, κοινωνικῆς κλπ., ἀποτελεῖ μίαν μόνιμον ὕβριν ἐναντι τῆς ἐνότητος τοῦ κόσμου καί τῶν χριστιανῶν. Ἄλλ' ἢ

φυλή, ως και κάθε άλλη διάκρισις, δέν αποτελεί μόνον ένα στοιχείον χωρισμού από εκείνους, οί όποιοι δέν ανήκουν είς αύτήν, αλλά και ένα στοιχείον ενότητας μέ εκείνους οί όποιοι ανήκουν είς αύτήν. Όσον, έπομένως, ή ενότης τών ανθρώπων θά έξαρτάται από τοιούτου είδους στοιχεΐα, θά παραμένη κοσμική ή "είδωλολατρία", δέν θά είναι ένωσις χριστιανική. 'Η χριστιανική ενότης, άντιθέτως, θεμελιώνεται επάνω είς μίαν σχέσιν "υπεργατικήν"... ήτοι μίαν ένωσιν είς Χριστόν. Αν ή ενότης, τήν όποιαν καλλιεργούμεν είς τάς τοπικάς 'Εκκλησίας μας δέν είναι αύτου του είδους, μάς λείπει τό αναγκαΐον βάθρον διά μίαν είλικρινή προσπάθεια αντιμετώπισεως του φιλετισμού.

3. 'Η κοινωνική ζωή του ανθρώπου διαμορφώνεται και συγχρόνως εκφράζεται διά μέσου τών κοινωνικών θεσμών. Οί άδικοι θεσμοί, εκείνοι οί όποιοι εκφράζουν και συντηρούν άδικους καταστάσεις, καταπιέζουν τόν άνθρωπον και οδηγούν πρός μίαν ήθικήν και πολιτικήν αποξένωσιν... Τό κύριον όπλον μας είς τόν άγώνα μας έναντίον αύτών τών θεσμών "κοσμοκρατόρων του σκότους" ('Εφ.6, 12) είναι ή δύναμις πού άντλούμεν από τήν πίστιν μας, συμφώνως πρός τήν όποιαν ο θεός "έρρύσατο ήμάς έκ της έξουσίας του σκότους και μετέστησεν είς τήν Βασιλείαν του υιού της άγάπης αύτου" (Κοχ. 1, 13). 'Η πεποίθησις αύτη, ότι είμεθα μέλη της Βασιλείας του Θεού ήδη από της ζωής αύτης, μάς επιτρέπει νά σχετικοποιούμεν πᾶσαν άλλην πραγματικότητα. Διά μιᾶς τοιαύτης πίστεως οί πρώτοι χριστιανοί, χωρίς νά κηρύξουν τήν επανάστασιν έναντίον της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας έσχετικοποίησαν τήν ύπαρξιν και τούς θεσμούς αύτης και ώδήγησαν ειρηνικά είς μίαν ριζικήν μεταμόρφωσιν της ανθρώπινης ιστορίας...

4. 'Ως πρός τό πρόβλημα της παραβιάσεως τών ανθρώπινων δικαιωμάτων είς τόν σύγχρονον κόσμον : Είναι άναμφίβολον ότι αι χριστιανικά 'Εκκλησίαί έχουν τήν υποχρέωσιν νά είναι όλως ιδιαιτέρως ευαίσθητοι είς πᾶν ό,τι άφορᾶ είς τά δικαιώματα και τάς έλευθερίας του ανθρώπου. 'Αλίμονον όμως είς αυτάς αν δέν προσπαθήσουν νά οδηγήσουν τόν άνθρωπον είς τήν υπέρβασιν πάσης μορφής κυριαρχίας και είς τήν τελείωσιν αύτου κατ'είκόνα Θεού. Μόνον είς τό πλαίσιον τουτο τά δικαιώματα και αι έλευθερίαι του ανθρώπου δύνανται νά εϋρουν τήν θέσιν των και νά εκτιμηθοϋν είς όλην των τήν αξίαν. Τό πλαίσιον όμως τουτο μόνον ή 'Εκκλησία τό δημιουργεί. Διά τόν λόγον τουτον, πᾶσα ιδέα δικαιώσεως της 'Εκκλησίας επί μόνης της βάσεως της συμβολής της είς τά κοινωνικά προβλήματα και τήν κοινωνικήν πρόοδον αποκαλύπτει μίαν θεμελιώδη άγνοϊαν της φύσεως και της αποστολής της.